

15 september 2017

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
bijgestaan door mr. R.M.W.H. Bedaux, advocaat te Heerlen.

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot zijn uittreden op [datum], lid van de Congregatie van de Priesters van
het Heilig Hart van Jezus.

1. De procedure

Voor de procedure wordt verwezen naar hetgeen daarover staat vermeld in het advies van de Klachtencommissie d.d.15 december 2014.

Een verzoek van klager tot herziening van dat advies op de grond dat er nieuw steunbewijs ten aanzien van aangeklaagde is, is bij beslissing van 15 augustus 2017 gegrond verklaard. Tevens is daarbij bepaald dat de zaak opnieuw moet worden behandeld.

Op 1 september 2017 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd vergezeld door de heer H.H.G. Smeets van Mea Culpa United

Met schriftelijke kennisgeving is van de zijde van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus niemand verschenen. Bij brief d.d. 10 augustus 2017 heeft mr. Baetens voornoemd namens de Congregatie schriftelijk het standpunt van de Congregatie kenbaar gemaakt. Bij mailbericht d.d. 11 september 2017 heeft mr. Baetens de Klachtencommissie laten weten dat de Congregatie afziet van het geven van een inhoudelijke reactie op het verslag van de zitting van 1 september 2017.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Toen klager zes jaar was, is hij op [instelling] te [plaats] geplaatst. Hij heeft daar verbleven totdat hij op twaalfjarige leeftijd bij een pleeggezin werd geplaatst. Broeder [naam] had ervoor gezorgd, dat klager bij een tante van broeder [naam] kon wonen. Klager is daar gebleven totdat een pleegbroer zelfmoord pleegde. Klager kon daar nadien niet langer blijven en kreeg een lijst met namen van internaten waaruit hij kon kiezen. Klager kende geen van de daar genoemde internaten, behalve [instelling]. Hij heeft toen [instelling] opgegeven. Klager is vervolgens op vijftienjarige leeftijd weer op [instelling] geplaatst. Hij is daar toen tot zijn achttiende gebleven.

Aangeklaagde was een grote en zeer gewelddadige man. In het klaagschrift heeft klager gesteld dat aangeklaagde het seksueel misbruik vaak samen pleegde met broeder [naam]. Klager is bij nader inzien tot de conclusie gekomen dat aangeklaagde vooral samen met broeder [naam] seksueel misbruik pleegde.

Aangeklaagde had niet één, maar een stuk of vier à vijf 'meisjes', zoals broeder [naam].

De eerste jaren had aangeklaagde samen met [naam] op de slaapzaal gezeten, later zat aangeklaagde samen met broeder [naam] op de slaapzaal.

Toen klager in 2012 voor de Klachtencommissie moest verschijnen had hij aangeklaagde nog niet voor ogen. Dit gebeurde pas nadat de voorzitter de naam van aangeklaagde noemde. Hierdoor is klager weer dingen gaan reconstrueren en beseft hij dat de eerste jaren broeder [naam] samen met aangeklaagde seksueel misbruik pleegde. Later deed aangeklaagde dat met broeder [naam].

In de toelichting bij het herzieningsverzoek d.d. 21 juni 2017 stelt klager voorts dat aangeklaagde de eerste broeder was die klager misbruikte van 1953 tot 1959. Klager werd van 1953 tot 1955 door aangeklaagde en broeder [naam] samen misbruikt. Als klager bijvoorbeeld brutaal was geweest en gestraft moest worden, moest hij naar de slaapkamer en uitgekleeft op zijn knieën op bed gaan zitten. Vervolgens moest hij broeder [naam] pijpen terwijl aangeklaagde hem van achteren nam. Dat ging gepaard met veel geweld. Daarna werd klager vaker door aangeklaagde op dezelfde wijze alleen verkracht. In 1956 kwam broeder [naam] weer terug en de verkrachtingen met aangeklaagde werden weer hervat. Ter zitting heeft klager verklaard dat meer concrete herinneringen aan het misbruik door aangeklaagde in augustus 2015 naar boven zijn gekomen.

Het misbruik door aangeklaagde heeft geduurd tot en met 1959. In [jaar] zou aangeklaagde zijn verwijderd van [instelling] wegens geweldpleging en seksueel misbruik.

2.2. Klager heeft bijzonder veel fysiek geweld moeten ondergaan op [instelling].

De gevolgen van de fysieke mishandeling en het seksueel misbruik voor het leven van klager zijn enorm. Klager kon als jongvolwassene niet met geld omgaan, hij was agressief, had seksuele problemen en vertrouwde niemand. Klager voelde zich angstig, verdrietig en eenzaam. Tevens had hij verlatingsangst en veel last van nachtmerries. Klager wilde dood omdat hij zich niet meer veilig voelde.

Door de toegenomen media-aandacht rondom het seksueel misbruik is de gezondheid van klager achteruit gegaan. De opgekomen herinneringen hebben weer tot stress en nachtmerries geleid.

2.3. Klager wil erkenning van hetgeen hem in zijn jonge jaren is aangedaan en een gegrondverklaring van de klacht, zodat hij zijn recht op schadevergoeding te gelde kan maken.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Voor de reactie van de Congregatie wordt eerst verwezen naar het advies van de Klachtencommissie d.d. 15 december 2014. Voorts heeft mr. Baetens bij brief d.d. 10 augustus 2017 aangevoerd dat het advies tot ongegrondverklaring d.d. 15 december 2014 niet is gebaseerd op gebrek aan steunbewijs. De Klachtencommissie heeft geadviseerd de klacht ongegrond te verklaren omdat het voor klager niet meer mogelijk was om met enige mate van duidelijkheid aan te geven wie hem in welke periode op welke wijze heeft misbruikt. In de toelichting bij het herzieningsverzoek d.d. 21 juni 2017 wordt ten aanzien van aangeklaagde weer een heel andere locatie genoemd en een heel ander feitencomplex naar voren gebracht door klager. De bij het herzieningsverzoek in het geding gebrachte steunverklaring van [naam] doet daaraan niets af.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Hoewel het voor klager lastig is gebleken exact te omschrijven welke handelingen dienen te worden toegeschreven aan een bepaalde aangeklaagde, heeft hij sinds indiening van zijn klaagschrift steeds verklaard dat hij door [aangeklaagde] is verkracht. Voorts wordt het verhaal van klager ondersteund door de steunverklaring van de heer [naam] en de gegrond verklaarde klacht inzake 2011T309(3). Zowel de heer [naam] als klager inzake 2011T309(3) verklaren dat zij door [aangeklaagde] zijn verkracht. Ook omschrijven zij [aangeklaagde] als een zeer gewelddadige persoon.

Gelet op het vorenstaande acht de Klachtencommissie het aannemelijk dat klager in de periode 1953 tot en met 1959 meerdere malen door [aangeklaagde] is verkracht.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 6 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om aanvullende financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van aanvullende schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 september 2017 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door mr. L. Sanders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.